

KARUP KARTOFFELMELFABRIK A.M.B.A.

Engholmvej 19
7470 Karup J

03.07.2025

Landzonetilladelse til etablering af en lagune til opbevaring af vaskevand og kondensat, Gedhusvej 14A, 7441 Bording

Ikast-Brande Kommune har behandlet jeres ansøgning om etablering af en lagune til opbevaring af vaskevand og kondensat på matr.nr. 7D, Ager-skov By, Ilskov, beliggende Gedhusvej 14A, 7441 Bording, se kortudsnit.

Kortudsnit: Den blå markering viser lagunens placering (ej målfast).

Ændret anvendelse af ubebyggede arealer i landzone kræver som udgangspunkt en landzonetilladelse, i henhold til *planloven*¹.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024 af lov om planlægning.

Miljø og Byggeri
Sjællandsgade 6
7430 Ikast
Tlf.: +4599603370

Sagsbehandler:
Helle Bech Nielsen
E-mail:
helbeni@ikast-brande.dk
Direkte telefon:
Tlf.: +4599603386
Sagsnr.:
01.03.03-P19-86-24

Ikast-Brande Kommune giver hermed landzonetilladelse til det ansøgte, i henhold til *planlovens* § 35, stk. 1.

Landzonetilladelsen må først udnyttes efter klagefristens udløb. En eventuel klage har opsættende virkning på udnyttelsen, medmindre Planklagenævnet bestemmer andet, jævnfør *bekendtgørelse om udnyttelse af tilladelser*².

Landzonetilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden fem år, jævnfør *planlovens* § 56, stk. 2.

I skal have en VVM-screening i henhold til miljøvurderingsloven³, inden I må gå i gang med etableringen af lagunen. Etableringen af lagunen kræver ikke en byggetilladelse i henhold til *byggeloven*⁴. Vær dog opmærksom på, at I skal opdatere BBR, når lagunen står færdigt.

Landzonetilladelsen fritager generelt ikke for at indhente eventuelle dispensationer, tilladelser, godkendelser eller andet efter anden lovgivning – eksempelvis efter bestemmelserne i *museumsloven*⁵ om fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde.

Betingelser

Landzonetilladelsen betinges af, at følgende vilkår overholdes:

1. Der skal etableres foranstaltninger der forhindre fugle adgang til lagunen (markeret med blå på kortbilag A).
2. Lagunen (markeret med blå på kortbilag A) skal fjernes, uden udgifter for det offentlige, senest et år efter, at den er taget ud af drift, og lokaliteten skal efterfølgende kunne anvendes til jordbrugsmæssige formål igen.

Ovenstående vilkår af varig interesse tinglyses på ejendommen for ejers regning, jævnfør *planlovens* § 55.

² *Bekendtgørelse nr. 130 af 28. januar 2017 om udnyttelse af tilladelser, frist for indgivelse af klage, indsendelse af klage til Planklagenævnet og opsættende virkning af klage for visse afgørelser truffet efter lov om planlægning og visse andre love (med senere ændringer).*

³ *Bekendtgørelse af lov nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer af konkrete projekter. Bilag 2 pkt. 11b.*

⁴ *Lovbekendtgørelse nr. 1178 af 23. september 2016 af byggelov (med senere ændringer).*

⁵ *Lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven (med senere ændringer).*

Projektet

Ansøger – Karup Kartoffelmelfabrik – ønsker at etablere en lagune til opbevaring af vaskevand og kondensat fra stivelsesproduktion.

Lagunen bliver magen til den eksisterende lagune vest for den ansøgte lagune. Volumen bliver ca. 140.000 m³, og dens mål bliver ca. 164 x 171 meter, inklusiv den omkransende jordvold, hvilket svarer til et areal på ca. 28.044 m². Lagune-anlægget får en max dybde på 5,5 meter under terræn og får volde på op til 6,5 meter over terræn.

Afrømmet overjord udlægges på udvendige skrån timer af lagunen. Alt afgravet råjord indbygges i de volde, som danner lagunen. En hvid membran danner lagunens bund.

For at forhindre fugle i lagunen, udspændes UV-bestandige tråde over lagunen. Trådene placeres med 25 cm mellemrum i hele lagunens længde. Stativet til trådene placeres på voldene. Afstanden fra kanten af lagunen til snorene er ca. 1,20 meter, hvilket i praksis hindrer, at fugle flyver ind under nettet fra siden. På syd- og nordsiden placeres 2 stolper på hver side på ca. 4 meter. Stolperne stiver wirene af, der bærer trådene.

Uden for lagunen, i terræn, etableres der et minimum 1,8 meter højt rørstolpehegn med yderligere 2 rækker pigtråd. Der etableres arbejdsvej omkring lagunen uden for sikkerhedslinen. Alle skrån timer og arealer uden for kørearealer muldbeklædes og tilsås med rabatgræsblanding.

Kartoffelvaskevand og kondensat pumpes via rørledninger fra fabrikken i Karup til lagunerne og fra lagunerne til markudtag.

Som det fremgår af kortudsnittet, placeres lagunen i direkte tilknytning til de eksisterende laguner.

Begrundelse

Ikast-Brande Kommune begrund er sin afgørelse om landzonetilladelse med følgende vurderinger:

Nabobeboelser

Lagunen bliver opført ca. 462 meter sydøst for nærmeste nabobeboelse (Uhrevej 76, 7470 Karup J). Ikast-Brande Kommune vurderer, at lagunen ikke umiddelbart vil være synlig fra de nærmeste nabobeboelser, da lagunen er delvist afskærmet af andre laguner og beplantninger omkring nabobeboelser og læhegn i landskabet samt på grund af afstanden.

Kommunen skal skriftligt orientere naboer om det ansøgte, inden der kan gives landzonetilladelse, jævnfør *planlovens* § 35, stk. 4 og 5, med mindre det ansøgte efter kommunens skøn er af underordnet betydning for naboerne. Naboer er defineret som ejere og brugere af de ejendomme, der grænser op til (har fælles skel med) den ejendom, hvor der søges om

landzonetilladelse til. Derudover gælder de almindelige partshøringsregler i henhold til *forvaltningsloven*⁶.

Ikast-Brande Kommune skønner på baggrund af det oplyste og ovenstående, at det ansøgte ikke er af underordnet betydning for naboerne, og for ejerne og brugerne af Trekanten 4, 7441 Bording; Gedhusvej 20 og 22, 7441 Bording, som kommunen har skønnet at være part i sagen. Ikast-Brande Kommune har derfor hørt de nærmeste naboer og parter, hvilket resulterede i følgende bemærkninger til projektet:

Brug af eksisterende lagune:

Der spørges ind til, hvorfor den etablerede lagune nord for det ansøgte projektområde ikke tages i brug i stedet for at etablere en ny? Karup Kartoffelmelfabrik har svaret, at lagunen, der henvises til, er en nedsivningslagune, dvs. der pumpes løbende kondenseret vand ud, som nedsives i jorden. Den ser således tom ud, men er i brug, når fabrikken kører.

Lugt og fugle

Der efterspørges en mulighed for at overdække både den eksisterende og den ansøgte lagune, da det opleves, at den eksisterende lagune tiltrækker måger, og at der er lugtproblemer i forbindelse med udpumpning af væske i lagunen.

Karup Kartoffelmelfabrik har valgt at etablere tråde over den nye lagune for at forhindre fugle i lagunen. De oplyser desuden, at en "pose-løsning" ikke vil være brugbar, da lagunen er tom størstedelen af året, og at nedbør vil samle sig ovenpå posen. Nedbøren vil dermed skulle bortledes lokalt i stedet for at kunne spredes udover flere arealer.

Ikast-Brande Kommune stiller ikke vilkår til den eksisterende lagune, da den ikke er en del af denne landzonetilladelse. Lugtgener behandles ikke i en landzonetilladelse efter *planloven*, men vil blive behandlet i forbindelse med VVM-screeningen.

Voldenes stabilitet

Der stilles spørgsmål til, om volde på 6,5 meters højde holder eller om der er risiko for udskridning.

Karup Kartoffelmelfabrik oplyser, at voldene er konstrueret, så de ikke kan skride sammen. Lagunen er belagt indvendigt med en membran, så vand ikke kan udhule eller underminere skrænten.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 af *forvaltningsloven*.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at den nye lagune etableres som den eksisterende, der er opført i 1996. Der har ifølge luftfotos, som kommunen har til rådighed, ikke været udskridning af voldene på den eksisterende lagune. I det den nye lagune etableres som den eksisterende vurderer Ikast-Brande Kommune, at voldene bliver etableret uden risiko for udskridning.

Vaskevandets indhold

Der spørges til, hvilket indhold vaskevandet har.

I forbindelsen med en landzonetilladelse efter *planloven* vurderes indholdet af vaskevand ikke. Det vil dog blive behandlet i forbindelse med VVM-screeningen, som projektet også kræver.

Natur

Det nærmeste naturareal, som er registreret beskyttet efter § 3 i *naturbeskyttelsesloven*⁷, er en hede, der ligger ca. 580 meter nordnordvest for lagunen. På grund af afstanden til heden, vurderer Ikast-Brande Kommune, at lagunen ikke vil påvirke den beskyttede natur.

Det nærmeste Natura 2000-område (internationale naturbeskyttelsesområde) er habitatområdenummer H227 – Hessellund Hede – som ligger ca. 3,8 km nord for lagunen.

Habitatområdet har ingen hydrologisk eller økologisk sammenhæng med arealet, hvor projektet gennemføres. Samtidig er der relativ stor afstand fra projektet til Natura 2000-området. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at projektet ikke i sig selv - eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke Natura 2000-området samt naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget væsentligt.

Af bilag IV til *EF-habitatdirektivet*⁸ fra 1992 fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der må derfor ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) har undersøgt forekomsten af bilag IV-arter i Danmark i et kvadratnet på 10 km X 10 km – i hvert kvadrat registreres tilstedeværelse eller fravær af arten. I det kvadratnet, som omfatter det ansøgte, er der fundet følgende bilag IV-arter: sydflagermus, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og ulv.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 af lov om naturbeskyttelse.

⁸ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer).

Jævnfør Danmarks Miljøportals Naturdata er der indenfor en radius af 1 km fra lagunen ikke sket registreringer af bilag IV-arter.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at lagunen ikke vil påvirke bilag IV-arter i området, da lagunen placeres på et areal, der hidtidigt har været dyrket med landbrugsafgrøder. Sammenfattende vurderer Ikast-Brande Kommune:

- at inddragelsen af det areal, der er omfattet af projektets gennemførelse, ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt
- at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at etableringen af lagunen samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i *EF-habitatdirektivets* bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i *EF-habitatdirektivets* bilag IV, litra b).

Bygge- og beskyttelseslinjer samt beskyttede sten- og jorddiger

Stedet, hvor lagunen etableres, ligger ikke indenfor nogen bygge- og beskyttelseslinjer. Der er heller ikke registreret beskyttede sten- og jorddiger⁹ på stedet.

Bufferzone omkring Karup Lufthavn

Stedet, hvor lagunen skal etableres, ligger inden for Karup lufthavns 13 km bufferzone. Kommunen skal inddrage hensynet til at mindske risikoen for kollisioner mellem fugle og fly ved anlæg (søer m.v.), der kan tiltrække fugle nær flyvestationer (afstand 13 km) og øvelsesområder (afstand 5 km). Ikast-Brande Kommune har derfor haft sagen sendt i høring hos Forsvarsministeriet Ejendomsstyrelse.

Forsvarsministeriet Ejendomsstyrelse stiller krav til, at der etableres foranstaltninger, der hindrer fugle adgang til lagunerne.

Karup Kartoffelmelfabrik har valgt en løsning med udspændte tråde over lagunen. Ikast-Brande Kommune vurderer, at Karup Kartoffelmelfabrik hermed efterkommer Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses krav til hindring af fugle i den nye lagune.

⁹ Et sten- eller jorddige, som er beskyttet jævnfør § 19a i *museumsloven* (Lovbekendtgørelse nr. 473 af 8. april 2014 af lov om museumslov (med senere ændringer)).

Ikast-Brande Kommune stiller ikke vilkår til den eksisterende lagune, da den ikke er en del af denne landzonetilladelse.

Kommuneplanudpegninger

Det ansøgte ligger i et område, som er udpeget som et særligt værdifuldt landbrugsområde i kommuneplanen (2021 – 2033). Området er også udpeget til udvikling af store husdyrbrug.

De udpegede områder skal, som hovedregel, anvendes til jordbrugsformål. Udlæg af særlig værdifulde landbrugsområder til anden anvendelse end dyrknings- eller naturformål skal begrænses til et minimum, jævnfør kommuneplanens retningslinjer for særlige værdifulde landbrugsområder.

Stedet, hvor lagunen etableres, ligger i tæt tilknytning til tre eksisterende laguner (hvoraf de to nordligste ligger i Viborg Kommune). Ikast-Brande Kommune vurderer, at endnu en lagune ikke vil have en væsentlig anderledes indvirkning på området og udpegningen af særlig værdifuldt landbrugsområde end før lagunen bliver etableret.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at kommuneplanens retningslinjer for områder til udvikling af store husdyrbrug ikke er relevante i denne sag, da der ikke er tale om et husdyrbrug.

Stedet, hvor lagunen vil blive etableret, ligger uden for lokalplaner, fredskov, diverse fredninger, gas- og el-transmissionsnet, samt uden for områder, der i Kommuneplan 2021-2033 for Ikast-Brande Kommune er omfattet af kommuneplanrammer og/eller udpeget som bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber, kirkeomgivelser, værdifulde kulturmiljøer, kulturhistoriske bevaringsværdier, geologiske bevaringsværdier, råstofinteresse- og graveområder og fremtidig natur.

Samlet vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet, at det ønskede projekt ikke vil påvirke naboer, landskab eller natur væsentligt, da lagunen i stor grad oplever i sammenhæng med de eksisterende laguner og dermed også er delvist afskærmet af de andre laguner, samt at beplantninger omkring nabobeboelser og læhegn i landskabet delvist afskærmer for indsyn til lagunen.

Offentliggørelse

Afgørelsen om landzonetilladelse er truffet torsdag den 3. juli 2025 og bliver offentliggjort på kommunens hjemmeside <https://ikast-brande.dk/offentliggørelser-og-hoeringer>, samme dag.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Planklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen – det vil sige klagen skal indgives **senest fredag den 1. august 2025**.

Følgende kan klage:

Ansøger, ministeren for byer og landdistrikter og i øvrigt enhver med retlig interesse i sagens udfald, herunder en nationalparkfond oprettet efter *lov om nationalparker*¹⁰. Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, er også klageberettigede, hvis foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og hvis den repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Planklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan de se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

En klage har opsættende virkning på tilladelsen, med mindre Planklagenævnet bestemmer andet (i særlige tilfælde). Tilladelsen må således ikke udnyttes før klagefristens udløb.

Ifølge § 62 i *planloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Med venlig hilsen

Helle Bech Nielsen
Landbrug og Landzone

¹⁰ Lovbekendtgørelse nr. 685 af 26. maj 2023 af lov om nationalparker.

Kopi sendt til:

Adm. Direktør: Martin Ravnsbæk, Karup Kartoffelmelfabrik, martin@kkmel.dk

Rådgiver: Artelia A/S, Simon Dalsgaard, sida@arteliagroup.dk

Nabo: Jakob Gammelgaard, Trekanten 2, 7441 Bording

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Inge Haugaard Nielsen, FES_NPS28@mil.dk

Danmarks Naturfredningsforening – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Kano og Kajak Forbund, Idrættens Hus – e-mail: miljoudvalg@kano-kajak.dk

Dansk Ornitologisk Forening – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, DOF Ikast-Brande – e-mail: ikast-brande@dof.dk

Energinet.dk – e-mail: ledningsinfo@energinet.dk

Friluftsrådet, lokalt – e-mail: ikast-brande@friluftsradet.dk

Friluftsrådet, landsdækkende – e-mail: lokalraad@friluftsradet.dk

Administrationen for Museum Midtjylland – e-mail: vjp@museummidtjylland.dk

Kortbilag A

